

EL PLA DE MESURES ANTIFRAU DE L'AJUNTAMENT

Materials formatius

Ajuntament de Girona

Contingut de la formació

1. Què és un Pla de Mesures Antifrau?
2. Per què s'ha aprovat un Pla de Mesures Antifrau?
3. Com s'ha dissenyat?
4. Quins són els seus elements?
5. Com afecta al personal de l'Ajuntament?

Què és un Pla de Mesures Antifrau?

Pla de Mesures Antifrau

Un Pla de Mesures Antifrau és un conjunt de mesures destinades a aconseguir que els fons que gestiona l'Ajuntament –o qualsevol altre entitat pública- s'utilitzin d'acord amb:

- les normes aplicables,
- i en particular, sense que es produeixin casos de frau, corrupció i conflictes d'interès.

Passem a analitzar breument aquests últims conceptes.

Frau

Un frau és una actuació destinada a:

- percebre fons públics de forma indeguda falsificant documents o ocultant informació,
- o desviament d'aquests fons amb fins diferents d'aquells per als quals van ser concebuts.

Per tant, habitualment el frau es percep com la conducta indeguda del particular.

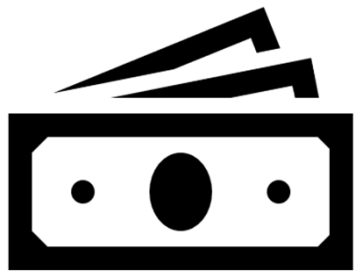
Frau

Un exemple:

L'empresari que sap que no reuneix les condicions exigides per presentar-se a una licitació, però falsifica documents per enganyar a l'administració i crear l'aparença de que compleix els requisits, i aconsegueix que se li concedeixin fons públics.

Corrupció

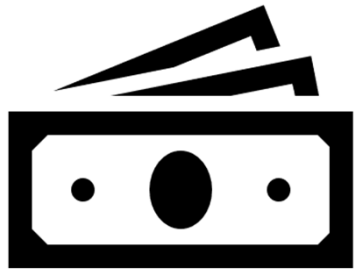

Per contra, la corrupció és l'abús de poder per obtenir beneficis de caràcter privat.

Comprèn diversos delictes específics: Prevaricació, violació de secrets, suborn, tràfic d'influències o malversació, entre d'altres.

I, per tant, habitualment es relaciona amb la conducta indeguda del funcionari públic o autoritat.

Corrupció

Un exemple:

Els membres d'una mesa de contractació proposen l'adjudicació d'un contracte a un empresari que no és el que havia presentat la oferta millor valorada, amb la intenció de beneficiar-lo per afinitats polítiques.

Conflicte d'interès

Els conflictes d'interès són aquelles situacions de risc en què l'interès particular d'una persona pot interferir en l'exercici adequat del seu discerniment professional, afectant la seva imparcialitat i objectivitat.

Pot produir-se per motius familiars, sentimentals, d'afinitats polítiques, interessos econòmics o qualsevol altre tipus d'interès.

Conflicte d'interès

Un exemple:

L'Ajuntament convoca una licitació i una de les ofertes que es presenta està administrada per un familiar d'un dels membres de la Mesa de contractació.

Es produeix un conflicte en el funcionari públic entre:

- el seu deure d'objectivitat i
- l'interès en que l'empresa administrada pel seu familiar obtingui un benefici.

Conflicte d'interès

¿Els conflictes d'interès comporten necessàriament una situació de frau o corrupció?

CONFLICTE D'INTERÈS

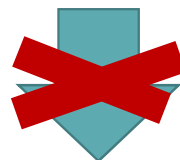
FRAU / CORRUPCIÓ

No necessàriament.

Conflicte d'interès

CONFLICTE D'INTERÈS

FRAU / CORRUPCIÓ

Davant d'un conflicte d'interès, la persona en qüestió pot actuar d'acord amb la legalitat, ara bé, són situacions que comporten un risc evident de que es produeixi aquesta situació de frau i corrupció i, per tant, es pretén evitar.

El Pla de Mesures Antifrau de l'Ajuntament de Girona

L'Ajuntament de Girona va aprovar el seu Pla de Mesures Antifrau en sessió ordinària de 14 de març de 2022, per unanimitat, amb vint-i-set vots a favor

Podeu accedir al text complet del Pla i els seus annexes al portar de transparència de l'Ajuntament, a través del següent enllaç: <https://www.girona.cat/transparencia/cat/plaantifrau.php>

The screenshot shows the 'Transparència Girona' website. The header includes the title 'Transparència Girona' and the subtitle 'Portal de transparència de l'Ajuntament de Girona'. The logo of the 'Ajuntament de Girona' is in the top right corner. A search bar with the text 'MILLORAT PER Google' and a magnifying glass icon is also present. The main navigation menu includes 'INICI', 'ORGANITZACIÓ', 'NORMATIVES I ACCIÓ DE GOVERN', 'ECONOMIA I GESTIÓ ADMINISTRATIVA', 'PARTICIPACIÓ', and 'CONTACTE'. The breadcrumb trail reads 'Inici > Organització > Pla de mesures antifrau'. The main content area features the title 'Pla de mesures antifrau de l'Ajuntament de Girona' and a short introductory paragraph: 'El Ple municipal, en sessió ordinària del dia 14 de març de 2022, va adoptar l'acord d'aprovació del Pla de mesures antifrau de l'Ajuntament de Girona.'

Generalització al sector públic

Moltes entitats integrants del sector públic -Ajuntaments, Comunitats Autònomes i altres entitats- han aprovat els seus Plans de Mesures Antifrau.

És una generalització al sector públic de l'Estat.

**Per què s'ha aprovat un Pla
de Mesures Antifrau?**

2

Els Fons Next Generation

La Unió Europea, per tal de fer front al greu impacte econòmic de la pandèmia del COVID, va acordar entregar fons als estats membre, en el que es va anomenar Mecanisme de Recuperació i Resiliència.

Ara bé, per accedir a aquests fons, va exigir que es presentés un pla de la previsió de destinació dels fons i especialment, de les mesures que adoptaria cada estat per *“proteger los intereses financieros de la Unión y para velar por que la utilización de los fondos en relación con las medidas financiadas por el Mecanismo se ajuste al Derecho aplicable de la Unión y nacional, en particular en lo que se refiere a la prevención, detección y corrección del fraude, la corrupción y los conflictos de intereses”*

A continuació, reproduïm l'extracte del Reglament europeu que ho regula.

Els Fons Next Generation

Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer del 2021, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència

Art. 18. Plan de recuperación y resiliencia

r) una explicación del sistema adoptado por el Estado miembro para prevenir, detectar y corregir conflictos de intereses y casos de corrupción y fraude en la utilización de los fondos concedidos en el marco del Mecanismo, y las disposiciones tomadas con el fin de evitar la doble financiación procedente del Mecanismo y de otros programas de la Unión;

Artículo 22 Protección de los intereses financieros de la Unión

1. Al ejecutar el Mecanismo, los Estados miembros, en su condición de beneficiarios o prestatarios de fondos en el marco del Mecanismo, adoptarán todas las **medidas adecuadas para proteger los intereses financieros de la Unión** y para velar por que la utilización de los fondos en relación con las medidas financiadas por el Mecanismo se ajuste al Derecho aplicable de la Unión y nacional, en particular en lo que se refiere a la prevención, detección y corrección del fraude, la corrupción y los conflictos de intereses.

El Plan de Transformación, Recuperación y Resiliencia

L'Estat espanyol, per poder optar a aquests fons, va aprovar el corresponent Pla, amb la denominació de "Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia", podeu consultar a través del següent enllaç:

https://www.lamoncloa.gob.es/temas/fondos-recuperacion/Documents/160621-Plan_Recuperacion_Transformacion_Resiliencia.pdf

I dintre d'aquest Pla es va establir que s'adoptarien les mesures oportunes per a la prevenció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès, que es van acabar desenvolupament en una ordre ministerial, que referim a continuació.

Orden HFP/1030/2021, de 29 de septiembre

I. DISPOSICIONES GENERALES

MINISTERIO DE HACIENDA Y FUNCIÓN PÚBLICA

15860 Orden HFP/1030/2021, de 29 de septiembre, por la que se configura el sistema de gestión del Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia.

Artículo 6.1 Refuerzo de mecanismos para la prevención, detección y corrección del fraude, la corrupción y los conflictos de intereses.

(...) toda entidad, decisora o ejecutora, que participe en la ejecución de las medidas del PRTR deberá disponer de un «Plan de medidas antifraude» que le permita garantizar y declarar que, en su respectivo ámbito de actuación, los fondos correspondientes se han utilizado de conformidad con las normas aplicables, en particular, en lo que se refiere a la prevención, detección y corrección del fraude, la corrupción y los conflictos de intereses.*

** Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia.*

Pla de Mesures Antifrau de l'Ajuntament

Per tant, l'aprovació del Pla de Mesures Antifrau per part de l'Ajuntament, és una exigència per poder optar a l'adjudicació de fons procedents de la Unió Europea.

Com s'ha dissenyat?

3

Normativa, guies i orientacions

Per tal de dissenyar el Pla de Mesures Antifrau de l'Ajuntament de Girona, s'han seguit les directrius establertes a la normativa i a les diferents orientacions i guies aprovades per l'Estat, per la Unió Europea i altres organismes públics.

I. DISPOSICIONES GENERALES

MINISTERIO DE HACIENDA Y FUNCIÓN PÚBLICA

15860 Orden HFP/1030/2021, de 29 de septiembre, por la que se configura el sistema de gestión del Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia.

ORDEN DEL MINISTERIO DE HACIENDA

30 de septiembre de 2021

GUÍA PARA LA APLICACIÓN DE MEDIDAS
ANTIFRAUDE EN LA EJECUCIÓN DEL PLAN DE
RECUPERACIÓN, TRANSFORMACIÓN Y
RESILIENCIA

Servicio Nacional de Coordinación Antifraude

GUIA DEL MINISTERIO DE HACIENDA

24 de febrero de 2022

Orientaciones para el Refuerzo de los mecanismos para la prevención, detección y corrección del fraude, la corrupción y los conflictos de intereses, referidos en el artículo 6 de la Orden HFP 1030/2021, de 29 de septiembre, por la que se configura el sistema de gestión del Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia.

**Plan de Recuperación,
Transformación y Resiliencia**

ORIENTACIONES DEL MINISTERIO DE HACIENDA

24 de enero de 2022

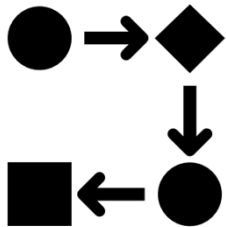
**Oficina Antifrau
de Catalunya**

●
**«Pla de mesures antifrau» per a la gestió dels fons
Next Generation EU**
Guia per elaborar-lo i eines a la vostra disposició

OFICINA ANTIFRAU

Procès de treball

I per fer el disseny final, s'ha seguit aquest procés de treball:

Anàlisi dels principals riscos en la matèria de l'Ajuntament de Girona

Anàlisi de les mesures ja existents a l'Ajuntament (Intervenció, Secretaria, Fiscalització dels òrgans de comptes...)

Disseny de mesures complementàries

Totes aquestes mesures, les ja existents i les noves, integren el Pla de Mesures Antifrau

Equip de treball

L'equip de treball pel disseny del Pla de Mesures Antifrau, ha estat compost per:

- Assessors externs especialistes en la matèria
- I membres de l'Ajuntament

Quins són els seus elements?

4

Elements estructurals del Pla de Mesures Antifrau

Per tal de facilitar la comprensió del Pla de Mesures Antifrau, i dels diferents documents que el componen, a continuació analitzarem els principals elements, que són els següents:

Declaració institucional

Codi Ètic

Mesures de prevenció dels conflictes d'interès

Mesures de lluita contra el frau i la corrupció

Comissió Tècnica del Pla de Mesures Antifrau

Formació i sensibilització

Declaració institucional

**DECLARACIÓ INSTITUCIONAL
DE COMPROMÍS AMB LA LLUITA
CONTRA EL FRAU i LA CORRUPCIÓ
i LA PREVENCIÓ DELS CONFLICTES D'INTERÈS
DE L'AJUNTAMENT DE GIRONA**

Ajuntament **de Girona**

Aquest és un dels documents que podreu trobar al Portal de transparència de l'Ajuntament:

<https://seu.girona.cat/portal/dades/transparencia/docs/PlaAntifrau-annex3-Declaracio-institucional.pdf>

Declaració institucional

El Ple Municipal, com a màxim òrgan de l'Ajuntament ha aprovat una declaració pública on ratifica els següents compromisos:

- Compromís amb la integritat pública
- Compromís reforçat de lluita contra el frau, la corrupció i els conflictes d'interès
- Manteniment actualitzat d'una avaluació de riscos
- Adopció de mesures efectives per a la lluita contra el frau, la corrupció i els conflictes d'interès.
- Atribució de responsabilitats orgàniques per a la gestió del Pla de Mesures Antifrau.
- Posada a disposició de mecanismes per a la notificació del frau.

Codi Ètic

El Codi Ètic també el podreu trobar al Portal de transparència de l'Ajuntament:

<https://seu.girona.cat/portal/dades/transparencia/docs/PlaAntifrau-annex4-codi-etic.pdf>

Quina és la seva finalitat?

Recollir els principis, les regles i els models de conducta desitjables per part de tots els membres i personal de l'Ajuntament de Girona i les empreses municipals.

A qui s'aplica?

- Càrrecs electes i càrrecs de confiança
- I a tot el personal al servei de l'Ajuntament amb independència de la seva relació laboral o funcional, i, en cas d'adhesió, al personal de les empreses i els organismes que en depenguin.
- S'intentarà estendre els seus principis d'actuació a les entitats i persones que prestin serveis a l'Ajuntament, resultin adjudicatariis de contractes públics o rebin subvencions públiques.

Prevenció del conflicte d'interès

El Pla de Mesures Antifrau preveu mesures per prevenir situacions de conflictes d'interès i, en cas de detectar-les, gestionar-les:

Mesures de Prevenció

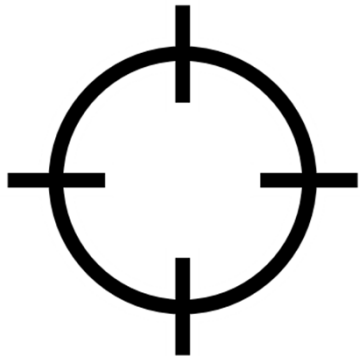
- Codi Ètic
- Formació del personal
- Compliment de la normativa ja existent
- Signatura de DACI: declaracions escrites dels membres de l'Ajuntament que intervinguin en determinats processos, en el sentit de que no incorren en situacions de conflictes d'interès.

Detecció i gestió

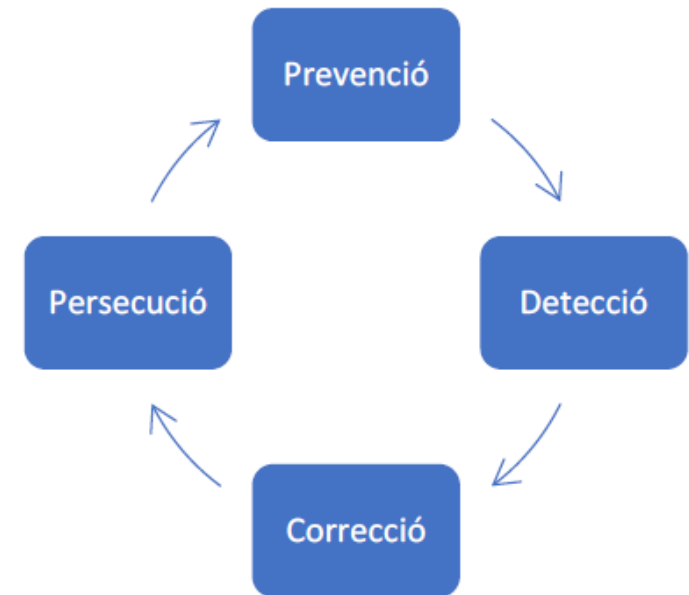
Per tal de detectar i gestionar aquestes situacions:

- El propi afectat haurà d'abstenir-se d'intervenir en l'expedient.
- En cas de dubte, podrà comunicar-ho i consultar si efectivament es dona el conflicte d'interès.
- I també es preveu que un tercer pugui comunicar la situació.

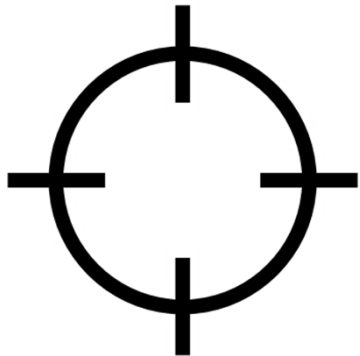
Lluita contra el frau i la corrupció

Les mesures de lluita contra la corrupció es fonamenten en l'actuació en diferents moments del que s'anomena el CICLE DE LLUITA CONTRA EL FRAU:

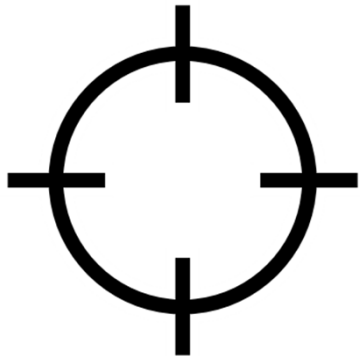
Lluita contra el frau i la corrupció

Els mecanismes per a la **prevenció del frau** seran els següents:

- Creació d'una cultura Ètica a l'Ajuntament
- Formació del personal
- Implicació especial de les autoritats
- Determinació de les funcions que corresponen en atenció a la posició orgànica
- Determinació dels mecanismes que s'utilitzaran per a l'avaluació de riscos
- Sistemes de control intern ja existents
- Anàlisi de dades per intentar evitar aquestes situacions.

Lluita contra el frau i la corrupció

Pel cas de que els mecanismes de prevenció del frau no funcionin i es produeixi, existeixen altres mecanismes per a la **detecció del frau**

Banderes vermelles
Es tracta d'indicadors que poden advertir de l'existència d'una situació de frau

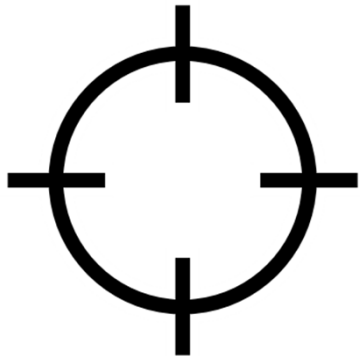

Canal de denúncies
Amb la finalitat de facilitar la comunicació de possibles casos de frau o corrupció.
Posteriorment l'analitzarem amb més detall

Sistema de control intern. Els mecanismes ja existents, i en especial la tasca d'intervenció, són un element de detecció de possibles casos de frau o corrupció.

Lluita contra el frau i la corrupció

Finalment, en cas de que es detecti un cas de frau, es dissenyen mecanismes per a la:

Correcció de la situació

- Avaluar la incidència
- Retirar projectes
- Adoptar mesures oportunes

I la **persecució** dels responsables:

- Expedients sancionadors
- Responsabilitats penals

Comissió Tècnica de Seguiment

S'ha creat una COMISSIÓ responsable de liderar el desplegament del Pla de Mesures Antifrau i els seus components, així com impulsar el manteniment, seguiment i millora dels diferents elements estructurals del Pla, proposant als òrgans competents l'adopció de les mesures i aprovació dels acords necessaris per a la prevenció del frau i la corrupció.

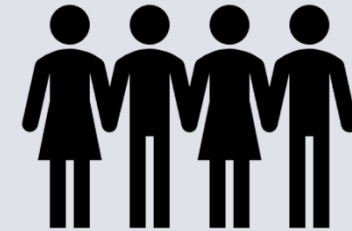
Estarà composta per:

- Recursos Humans
- Assessoria jurídica
- Contractació
- Intervenció
- La Regidora de Règim Interior i Hisenda

Formació i sensibilització

L'Ajuntament ha dut a terme –i continuarà duent- actuacions destinades a la formació i la sensibilització en la matèria.

Formació genèrica
per a tot el personal de
l'Ajuntament

Formació específica
en funció de la participació en
processos especialment crítics

Com afecta al personal de
l'Ajuntament?

5

Components essencials

Els dos components que més directament poden afectar amb caràcter general al personal són el Codi Ètic i el Canal de Denúncies

Codi Ètic

Canal de denúncies

Codi Ètic

Transparència Girona

Portal de transparència de l'Ajuntament de Girona

<https://seu.girona.cat/portal/dades/transparencia/docs/PlaAntifrau-annex4-codi-etic.pdf>

Adhesió al Codi Ètic

Com es habitual en els codis d'aquestes característiques, el Ple de l'Ajuntament va acordar que el personal de l'Ajuntament havia d'adherir-se al mateix.

Codi Ètic

Imposa noves obligacions?

NO

Normativa existent

El Codi Ètic sistematitza i recull obligacions genèriques que ja estan previstes a la normativa, amb la finalitat de contribuir a la tasca de difusió i sensibilització.

Codi Ètic

Us convidem a llegir el text íntegre que com veureu exposa:

Principis d'actuació

- Respecte als Drets Humans i llibertats públiques
- Respecte del principi d'igualtat i no discriminació
- Integritat i honradesa
- Defensa de l'interès públic
- Professionalitat

Codi Ètic

1 normes de conducta

- Actuar amb objectivitat
- Tracte respectuós a la ciutadania
- Transparència
- Confidencialitat
- Gestió íntegra dels recursos públics
- Evitar conflictes d'interès
- Comunicar conflictes d'interès
- Rebutjar oferiments irregulars
- Tracte respectuós als/les companys/es
- Ús responsable de les xarxes socials
- Compromís actiu en la lluita contra el frau i la corrupció

Canal de denúncies

Per a què serveix?

Via per a posar en coneixement de l'Ajuntament de Girona els possibles incompliments normatius en relació amb la gestió de Fons Next Generation, en especial la vulneració del Pla de Mesures Antifrau.

Qui el gestiona?

MEMBRE DE L'ASSESSORIA JURÍDICA

Serà l'encarregat de gestionar el canal de denúncies específic de l'Ajuntament, rebent les comunicacions que es presentin al mateix, i gestionant-les.

Canal de denúncies

Com el puc utilitzar?

Enviant comunicacions a través de:

Direcció web

Correu postal

Les comunicacions hauran de contenir:

1. Una descripció dels fets que es comuniquen.
2. L' incompliment normatiu que constitueixen a judici del denunciant.
3. Identificació dels responsables, si fos possible
4. Proves, si fos possible

Canal de denúncies

Tinc que facilitar el meu nom?

No és necessari.

Ara bé, si es facilita el nom del denunciant, es respectaran escrupolosament les obligacions en matèria de Protecció de Dades Personals i es garantirà la confidencialitat de la identitat del denunciant i la no adopció de represàlies.

Canal de denúncies

Què succeeix amb la denúncia?

- Comunicació de rebuda en el termini màxim de 7 dies
- Resposta al denunciant en 3 mesos o 6 mesos en casos complexos
- Es durà a terme una investigació sobre els fets denunciats si la denúncia és versemblant i suposa un incompliment normatiu greu.
- S'adoptaran les mesures oportunes que procedeixin si es confirma la irregularitat.

Canal de denuncies específic

A més del canal de denuncies creat per l'Ajuntament de Girona, existeix un canal habilitat pel SERVICIO NACIONAL DE COORDINACIÓN ANTIFRAUDE per tal de comunicar informació rellevant per a la lluita contra el frau en relació als interessos financers de la Unió Europea, al qual es pot accedir a través del següent enllaç:

<https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-ES/paginas/denan.aspx>

o, si no fos possible, en suport paper, mitjançant l'enviament de la documentació en sobre tancat a la següent adreça postal:

Servicio Nacional de Coordinación Antifraude
Intervención General de la Administración del Estado
Ministerio de Hacienda y Función Pública
Calle María de Malina 50, planta 12. 28006 - Madrid.

Moltes gràcies
per la vostra
atenció

Ajuntament **de Girona**